



TECHNOLOGIES FOR USING INTERACTIVE METHODS AND PROBLEM-BASED SITUATIONS TO INTEGRATE NATIONAL VALUES INTO THE LEGAL EDUCATION PROCESS

Tursunboyeva Xushnozbegin Dilmurod qizi

Law and Ethics Teacher at General Secondary School No. 10 in Yangiyol,

Tashkent Region

xushnozbegin200220@gmail.com

Abstract

This thesis highlights the pedagogical potential of using interactive methods and problem-based situations to integrate national values into the legal education process. The aim of the study is to identify methodological approaches to teaching values such as respect for human dignity, justice, honesty, solidarity, and responsibility in connection with legal concepts. It emphasizes that the integration of national values should not be based on students merely repeating predetermined ideas, but rather on understanding their meaning, analyzing real-life situations, and justifying their own decisions.

The thesis proposes an approach based on theoretical analysis, comparison, and pedagogical modeling. It examines the potential of discussions, role-playing activities, small-group work, and situational tasks to connect legal knowledge with practical reasoning. The technology for working with problem-based situations is described through the following stages: understanding the situation, identifying the rights and obligations of the participants, comparing alternative solutions, justifying a decision, and evaluating its consequences. In this process, national values help reveal the ethical dimensions of a situation, while legal norms provide the basis for assessing the legality of a solution.



When organizing interactive activities, the age appropriateness of tasks, equal student participation, respect for diversity of opinions, and criteria-based feedback are identified as important pedagogical conditions. For assessment, the thesis proposes using observable indicators such as the student's ability to identify a problem, distinguish legal requirements from ethical recommendations, provide evidence, and take the rights of others into account. The study is theoretical and methodological in nature; the effectiveness of the proposed technologies has not been confirmed by new empirical findings. Their practical testing is identified as a task for future research.

Keywords

legal education, national values, interactive methods, problem-based situations, situational tasks, pedagogical technology, legal reasoning, reflection.

HUQUQIY TA'LIM JARAYONIDA MILLIY QADRIYATLARNI SINGDIRISHDA INTERFAOL METODLAR VA MUAMMOLI VAZIYATLARDAN FOYDALANISH TEXNOLOGIYALARI

Tursunboyeva Xushnozbeqim Dilmurod qizi

Toshkent viloyati Yangiyo'l shahar 10 - umumiy o'rta ta'lim maktabi huquq va

tarbiya o'qituvchisi

xushnozbeqim200220@gmail.com

Annotatsiya

Ushbu tezisda huquqiy ta'lim jarayonida milliy qadriyatlarni singdirishda interfaol metodlar va muammoli vaziyatlardan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari yoritiladi. Ishning maqsadi inson qadriga hurmat, adolat, halollik, hamjihatlik va mas'uliyat kabi qadriyatlarni huquqiy tushunchalar bilan bog'lab o'rgatishning metodik yo'llarini belgilashdan iborat. Milliy qadriyatlarni singdirish o'quvchining tayyor fikrlarni takrorlashi orqali emas, ularning mazmunini anglash, hayotiy vaziyatlarni tahlil qilish va o'z qarorini asoslash orqali tashkil etilishi lozimligi ta'kidlanadi.



**"ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO'NALISHLARI" nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-7, 2026**

Tezisdan nazariy tahlil, qiyoslash va pedagogik modellashtirishga asoslangan yondashuv taklif etiladi. Munozara, rolli mashg'ulot, kichik guruhlarda ishlash va vaziyatli topshiriqlarning huquqiy bilimlarni amaliy mulohaza bilan bog'lashdagi imkoniyatlari ko'rib chiqiladi. Muammoli vaziyat bilan ishlash texnologiyasi vaziyatni tushunish, ishtirokchilarning huquq va majburiyatlarini aniqlash, muqobil yechimlarni taqqoslash, qarorni asoslash hamda uning oqibatlarini baholash bosqichlari orqali tavsiflanadi. Ushbu jarayonda milliy qadriyatlar vaziyatning axloqiy mazmunini ochishga xizmat qiladi, huquqiy me'yorlar esa yechimning qonuniyligini baholash uchun asos bo'ladi.

Interfaol faoliyatni tashkil etishda topshiriqlarning yoshga mosligi, o'quvchilarning teng ishtiroki, fikrlar xilma-xilligiga hurmat va mezonga asoslangan qayta aloqa muhim pedagogik shartlar sifatida belgilanadi. Baholashda o'quvchining muammoni aniqlashi, huquqiy talabni axloqiy tavsiyadan farqlashi, dalillar keltirishi va boshqalarning huquqlarini hisobga olishi kabi kuzatiladigan ko'rsatkichlardan foydalanish taklif etiladi. Ish nazariy-metodik xarakterga ega bo'lib, tavsiya etilgan texnologiyalarning samaradorligi yangi empirik natijalar bilan tasdiqlanmaydi; ularni amaliy sinovdan o'tkazish keyingi tadqiqot vazifasi sifatida belgilanadi.

Kalit so'zlar: huquqiy ta'lim, milliy qadriyatlar, interfaol metodlar, muammoli vaziyat, vaziyatli topshiriq, pedagogik texnologiya, huquqiy mulohaza, refleksiya.

Kirish

Huquqiy ta'lim o'quvchilarning huquq va majburiyatlar haqidagi bilimlarini shakllantirish bilan birga, ularni hayotiy vaziyatlarda asosli qaror qabul qilishga tayyorlashni ham nazarda tutadi. O'quvchi huquqiy tushunchani bilishi, uning muayyan munosabatda qanday qo'llanishini anglash va qarorining boshqalarga ta'sirini baholash imkoniyatiga ega bo'lishi kerak. Shu sababli huquqiy ta'limda o'quvchining faol





**“ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO‘NALISHLARI” nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-7, 2026**

ishtirokini ta’minlaydigan, savol berish, fikrlarni taqqoslash va yechimlarni muhokama qilishga yo’naltirilgan metodlardan foydalanish muhim pedagogik vazifa hisoblanadi.

Milliy qadriyatlar huquqiy tushunchalarning ijtimoiy va axloqiy mazmunini ochishda tarbiyaviy manba bo‘lib xizmat qilishi mumkin. Inson qadriga hurmat, adolat, halollik, hamjihatlik va mas’uliyat kabi qadriyatlarni o‘quvchilarga tanish vaziyatlar orqali tushuntirish ularning amaliy ifodasini anglashga yordam beradi. Masalan, umumiy mulkni asrash, guruh ishida vazifalarni adolatli taqsimlash yoki kelishilgan majburiyatni bajarish bilan bog‘liq holatlar huquqiy talablar va axloqiy munosabatlarni birgalikda muhokama qilish imkonini beradi.

Mavzuning pedagogik muammosi qadriyatlar haqidagi bilimni vaziyatni tahlil qilish va mas’uliyatli harakat bilan bog‘lashdan iborat. O‘quvchining adolat yoki halollikka ta’rif berishi ushbu qadriyatlarni murakkab vaziyatda qo‘llay olishini avtomatik ravishda anglatmaydi. Buning uchun u turli tomonlarning manfaatlarini aniqlashi, mavjud dalillarni ko‘rib chiqishi, muqobil yechimlarni taqqoslashi va o‘z tanlovini tushuntirishi zarur. Interfaol metodlar va muammoli vaziyatlar ana shu faoliyatni mashg‘ulot mazmuniga kiritish imkoniyatini yaratadi.

Munozara, rolli mashg‘ulot va kichik guruhlarda ishlash o‘quvchilarning fikr almashishi hamda muammoga turli nuqtayi nazardan yondashishi uchun qo‘llanishi mumkin. Biroq mashg‘ulotning interfaol shaklda o‘tkazilishi o‘z-o‘zidan uning ta’limiy natijasini ta’minlamaydi. Topshiriq aniq o‘quv maqsadiga yo’naltirilishi, ishtirok qoidalari tushuntirilishi va yakunda bildirilgan fikrlar tahlil qilinishi lozim. Muammoli vaziyatdan foydalanishda ham faqat javobni topish emas, qarorga olib kelgan mulohazani ochish muhimdir.

Milliy qadriyatlarni huquqiy ta’limga uyg‘unlashtirishda axloqiy tavsiya va huquqiy majburiyat o‘rtasidagi farq saqlanishi kerak. Urf-odat yoki jamoa fikri shaxs huquqlarini cheklashga asos sifatida talqin qilinmasligi lozim. Shuningdek,





qadriyatlarni singdirish o'quvchidan muayyan fikrni so'zsiz qabul qilishni talab etish bilan cheklanmaydi. Ta'lim jarayoni qadriyatning mazmunini tushunish, uning qo'llanish chegaralarini muhokama qilish va boshqalarning huquqlarini hisobga olgan holda xulosa chiqarishga sharoit yaratishi zarur.

Tezisning maqsadi huquqiy ta'lim jarayonida milliy qadriyatlarni singdirishga yo'naltirilgan interfaol metodlar va muammoli vaziyatlar bilan ishlash texnologiyasining pedagogik imkoniyatlarini nazariy jihatdan yoritishdan iborat. Ushbu maqsad doirasida metodlarni tanlash mezonlarini belgilash, muammoli vaziyatni tahlil qilish bosqichlarini tavsiflash va o'quvchi faoliyatini baholash ko'rsatkichlarini aniqlash vazifalari qo'yiladi. Ish nazariy-metodik xarakterga ega bo'lib, taklif etiladigan yondashuvlarning amaliy samaradorligi keyingi tajriba-sinov tadqiqotlarida tekshirilishi zarur.

Asosiy qism

Huquqiy ta'lim jarayonida milliy qadriyatlarni singdirishga yo'naltirilgan interfaol metodlar o'quvchining fikrlashi, muloqoti va qaror qabul qilish faoliyatini tashkil etishga xizmat qiladi. Bunda o'quvchi tushunchalarni tinglash va takrorlash bilan cheklanmay, muammoni tahlil qiladi, turli yechimlarni ko'rib chiqadi va o'z xulosasini asoslaydi. Milliy qadriyatlar vaziyatning axloqiy mazmunini tushuntirishga yordam beradi, huquqiy me'yorlar esa ishtirokchilarning huquq va majburiyatlarini aniqlash uchun asos bo'ladi. Ushbu ikki yo'nalishni uyg'unlashtirishda ularning farqini saqlash zarur.

Interfaol metodlarni tanlash mezonlari

Metod tanlash mashg'ulotning aniq maqsadidan boshlanadi. Agar maqsad huquqiy tushunchalarni farqlash bo'lsa, misollarni taqqoslash va juftlikda muhokama qilish topshiriqlari qo'llanishi mumkin. Agar o'quvchining qarorni asoslash ko'nikmasini rivojlantirish ko'zda tutilsa, muammoli vaziyat tahlili yoki munozara tanlanadi. Turli



**“ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO’NALISHLARI” nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-7, 2026**

tomonlarning manfaatlarini anglash uchun esa rolli mashg‘ulotdan foydalanish mumkin. Demak, metodning mosligi uning yangiligi yoki tashqi faolligi orqali emas, belgilangan o‘quv natijasiga xizmat qilishi bilan baholanadi.

Topshiriqlarni tuzishda o‘quvchilarning yoshi, boshlang‘ich bilimlari, nutqiy imkoniyatlari va mavjud vaqt hisobga olinadi. Murakkab huquqiy vaziyatni zarur tushuntirishsiz muhokamaga qo‘yish taxminiy yoki noto‘g‘ri xulosalarga olib kelishi mumkin. Shu sababli o‘qituvchi vaziyatni anglash uchun kerakli tushunchalar va tekshirilgan huquqiy ma’lumotlarni oldindan taqdim etadi. O‘quvchi shaxsiy fikr, axloqiy baho va huquqiy talabni farqlashni mashq qiladi.

Munozara orqali qadriyatlar mazmunini ochish

Munozara adolat, halollik, hurmat va mas’uliyat kabi qadriyatlarning muayyan vaziyatdagi mazmunini tahlil qilishga imkon beradi. Muhokama uchun “Guruh ishida barcha ishtirokchilarga bir xil baho berish doimo adolatlimi?” kabi savol tanlanishi mumkin. O‘quvchilar bajarilgan ish hajmi, vazifalar taqsimoti, yordamga ehtiyoj va oldindan kelishilgan mezonlarni ko‘rib chiqadi. Shu orqali adolat tushunchasi vaziyatning shartlarini hisobga olgan holda izohlanadi.

Munozarada fikrni dalil bilan asoslash, boshqa ishtirokchining gapini tinglash va shaxsga tegmasdan munosabat bildirish qoidalari belgilanadi. O‘qituvchi o‘quvchilardan birining fikrini darhol yakuniy javob sifatida qabul qilish o‘rniga, uning asoslarini aniqlashtiradi. “Bu fikr qaysi ma’lumotga tayanadi?”, “Boshqa tomonning huquqi qanday hisobga olindi?” kabi savollar muhokamani chuqurlashtirishga xizmat qiladi. O‘quvchining ko‘p gapirishi emas, mulohazasining aniqligi va asoslanganligi e’tiborga olinadi.

Rolli mashg‘ulotlarning imkoniyatlari

Rolli mashg‘ulotda o‘quvchilar muammoli vaziyatni turli ishtirokchilar nuqtayi nazaridan tahlil qiladi. Masalan, maktab kutubxonasidan foydalanish tartibini





**"ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO'NALISHLARI" nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-7, 2026**

muhokama qilishda o'quvchi, kutubxonachi va sinf vakili rollari berilishi mumkin. Har bir ishtirokchi o'z ehtiyojini tushuntiradi, boshqalarning takliflarini tinglaydi va umumiy yechim ishlab chiqishda qatnashadi. Vaziyat orqali umumiy mulkka hurmat, foydalanishdagi teng imkoniyat va shaxsiy mas'uliyat masalalari yoritiladi.

Rolli mashg'ulot yakunida faoliyatni tahlil qilish zarur. O'quvchilar qaysi manfaatlar aniqlangani, qanday kelishmovchilik yuzaga kelgani va qaror qanday asoslanganini tushuntiradi. Rolni ijro etishdagi hissiy faollik huquqiy mazmunni o'zlashtirishning yagona ko'rsatkichi hisoblanmaydi. Mashg'ulotning ta'limiy natijasi o'quvchining vaziyatni tushuntirishi va qarorni baholay olishida namoyon bo'ladi.

Muammoli vaziyat bilan ishlash texnologiyasi

Muammoli vaziyatdan foydalanish texnologiyasi o'zaro bog'langan bosqichlar asosida tashkil etilishi mumkin. Birinchi bosqichda vaziyat taqdim etilib, undagi faktlar aniqlashtiriladi. O'quvchilar mavjud ma'lumotni taxmindan ajratadi va muammo nimadan iboratligini ifodalaydi. Ikkinchi bosqichda ishtirokchilarning huquqlari, majburiyatlari va manfaatlari belgilanadi. Uchinchi bosqichda vaziyatga aloqador qadriyatlar hamda huquqiy talablar alohida ko'rib chiqiladi.

To'rtinchi bosqichda muqobil yechimlar ishlab chiqiladi. Har bir yechimning qonuniyligi, xavfsizligi va boshqa ishtirokchilarga ta'siri tahlil qilinadi. Beshinchi bosqichda o'quvchilar tanlangan qarorni dalillar bilan asoslaydi. Yakuniy bosqichda dastlabki fikrlar qayta ko'rib chiqilib, o'rganilgan tushunchalarni boshqa vaziyatga qanday qo'llash mumkinligi muhokama qilinadi.

Masalan, o'quvchi kutubxonadan olgan kitob shikastlanganini bilib qolgan, biroq bu haqda xabar berishga ikkilanayotgan shartli vaziyat berilishi mumkin. Tahlilda kitobning qachon va qanday shikastlangani noma'lum bo'lsa, bu holat alohida qayd etiladi. O'quvchilar xabar berish, holatni tekshirish va zararni bartaraf etish variantlarini muhokama qiladi. Halollik hodisa haqida haqqoniy ma'lumot berish bilan, adolat esa



sabab aniqlanmasdan ayb yuklamaslik bilan bog'lanadi. Ushbu misol metodik topshiriq bo'lib, amalda kuzatilgan natijani ifodalamaydi.

Kichik guruhlarda ishlash va hamkorlik

Kichik guruhdagi faoliyatda vazifalar aniq taqsimlanishi kerak. Bir o'quvchi faktlarni ajratishi, ikkinchisi huquq va majburiyatlarni aniqlashi, boshqasi yechimlarni taqqoslashi, yana biri umumiy qarorni taqdim etishi mumkin. Rollarni keyingi topshiriqlarda almashtirish har bir o'quvchiga turli faoliyatlarni bajarish imkonini beradi. Guruhning yakuniy javobi bilan birga, individual ishtirok ham ko'rib chiqiladi.

Hamjihatlik qadriyatini rivojlantirish uchun guruh a'zolarining fikri tinglanishi va vazifalar ularning imkoniyatlariga mos taqsimlanishi muhimdir. Faoliyat bir yoki ikki o'quvchining boshqaruviga o'tib ketmasligi lozim. Og'zaki fikr bildirishda qiynaladigan o'quvchiga yozma javob, qisqa tayyorgarlik yoki juftlikda muhokama qilish imkoniyati beriladi. Bu shartlar topshiriqda ishtirok etishni qulaylashtirishga yo'naltiriladi.

Baholash va qayta aloqa

Baholashda o'quvchining muammoni aniqlashi, faktni taxmindan ajratishi, huquqiy talabni axloqiy tavsiyadan farqlashi, muqobil yechimlarni ko'rib chiqishi va qarorini asoslashiga e'tibor qaratiladi. O'quvchining o'qituvchi fikriga qo'shilishi yoki milliy qadriyatlar haqida ma'qullanadigan iboralarni takrorlashi yetarli baholash mezonini bo'la olmaydi. Muhimi, u o'z mulohazasini qanday tushuntirishi va boshqa shaxslarning huquqlarini qanday hisobga olishidir.

Qayta aloqa javobning asosli jihatini, aniqlashtirilishi kerak bo'lgan masalani va keyingi harakatni ko'rsatadi. Masalan, o'quvchi jamoa manfaatini tushuntirib, alohida ishtirokchining huquqini e'tibordan chetda qoldirgan bo'lsa, vaziyatni shu ishtirokchi nuqtayi nazaridan qayta tahlil qilish taklif etiladi. Dastlabki va qayta ishlangan javoblarni taqqoslash o'quvchining mulohazasida qanday o'zgarish yuz berganini ko'rishga imkon beradi.



Pedagogik shartlar va qo‘llanish chegaralari

Interfaol metodlar va muammoli vaziyatlarni qo‘llashda xavfsiz muloqot muhiti, tushunarli topshiriqlar, teng ishtirok imkoniyati va izchil baholash zarur. O‘quvchilarning oilaviy qarashlari yoki shaxsiy nizolari oshkor qilinmasligi kerak. Kattalarga hurmat, jamoaga sadoqat va hamjihatlik kabi qadriyatlar o‘quvchining asosli fikr bildirish huquqini cheklash tarzida talqin qilinmaydi.

Taklif etilgan texnologiya huquqiy mazmun va milliy qadriyatlarni muhokama, qaror qabul qilish hamda refleksiya bilan bog‘lashga qaratilgan nazariy-metodik yondashuvdir. Uning amaliy samaradorligini aniqlash uchun topshiriqlarning tushunarligi, baholash mezonlarining qo‘llash qulayligi va o‘quvchilarning natijalaridagi o‘zgarishlar alohida tadqiqot orqali tekshirilishi lozim.

Xulosa

Huquqiy ta’lim jarayonida milliy qadriyatlarni singdirish o‘quvchilarning huquqiy bilimlarini vaziyatni tahlil qilish, qarorni asoslash va mas’uliyatli ishtirok etish ko‘nikmalari bilan bog‘lashni talab etadi. Inson qadriga hurmat, adolat, halollik va hamjihatlik kabi qadriyatlarni hayotiy misollar orqali muhokama qilish ularning amaliy mazmunini tushuntirishga xizmat qilishi mumkin. Bunda milliy qadriyatlar vaziyatning axloqiy jihatlarini ochadi, huquqiy me’yorlar esa ishtirokchilarning huquq va majburiyatlarini aniqlashga asos bo‘ladi.

Munozara, rolli mashg‘ulot va kichik guruhlarda ishlash o‘quvchilarga turli nuqtayi nazarlarni ko‘rib chiqish, dalillarni taqqoslash hamda o‘z fikrini ifodalash imkonini beradi. Ushbu metodlarni tanlashda mashg‘ulotning aniq maqsadi, o‘quvchilarning yoshi va tayyorgarligi hisobga olinishi zarur. Mashg‘ulotdagi tashqi faollikning o‘zi o‘quv natijasini tasdiqlamaydi; o‘quvchining vaziyatni tushuntirishi, huquqiy talablarni farqlashi va yechimni asoslay olishi muhimdir.



**“ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO‘NALISHLARI” nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-7, 2026**

Muammoli vaziyat bilan ishlashni faktlarni aniqlash, tomonlarning huquq va majburiyatlarini belgilash, qadriyatlar va huquqiy talablarni tahlil qilish, muqobil yechimlarni taqqoslash, qarorni asoslash hamda refleksiya bosqichlarida tashkil etish taklif etildi. Ushbu ketma-ketlik topshiriqni faqat tayyor javobni topishga emas, qarorga olib kelgan mulohazani ochishga yo‘naltiradi. Axloqiy tavsiya bilan huquqiy majburiyat o‘rtasidagi farqni saqlash esa vaziyatni to‘g‘ri talqin qilishning zarur shartidir.

Texnologiyani qo‘llashda xavfsiz muloqot muhiti, teng ishtirok imkoniyati va tushunarli baholash mezonlari ta‘minlanishi lozim. O‘quvchining shaxsiy e‘tiqodi yoki oilaviy qarashlariga umumiy baho berish o‘rniga, uning topshiriqdagi kuzatiladigan faoliyati baholanadi. Qayta aloqa va javobni takomillashtirish imkoniyati o‘quvchiga o‘z mulohazasidagi kamchiliklarni aniqlash hamda qarorini qayta ko‘rib chiqishga yordam berishi mumkin.

Tezida taklif etilgan yondashuvlar nazariy-metodik xarakterga ega. Interfaol metodlar va muammoli vaziyatlardan foydalanish natijasida milliy qadriyatlar o‘zlashtirilishi yoki huquqiy mulohaza rivojlangani empirik jihatdan tasdiqlanmagan. Keyingi tadqiqotlarda topshiriqlarning yoshga mosligi, baholash mezonlarining ishonchliligi va o‘quv natijalaridagi o‘zgarishlarni tekshirish zarur. Bu tekshiruvlar texnologiyaning amaliy imkoniyatlari va uni takomillashtirish yo‘nalishlarini belgilashga asos bo‘ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasining “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni. 2020-yil 23-sentabr, O‘RQ-637-son. Lex.uz. www.lex.uz
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Jamiyatda huquqiy ong va huquqiy madaniyatni yuksaltirish tizimini tubdan takomillashtirish to‘g‘risida”gi Farmoni. 2019-yil 9-yanvar, PF-5618-son. Lex.uz. www.lex.uz



**“ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO‘NALISHLARI” nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-7, 2026**

3. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining “Uzluksiz ma’naviy tarbiya konsepsiyasini tasdiqlash va uni amalga oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori. 2019-yil 31-dekabr, 1059-son. Lex.uz. www.lex.uz
4. Avloniy, A. *Turkiy guliston yoxud axloq*. Elektron matn. [Asar matni. ipkmvd.uz](http://Asar.matni.ipkmvd.uz)
5. UNESCO. *Global Citizenship Education: Topics and Learning Objectives*. Paris: UNESCO, 2015. [Nashr matni. www.unesco.org](http://Nashr.matni.www.unesco.org)
6. Council of Europe. *Reference Framework of Competences for Democratic Culture. Volume 3: Guidance for Implementation*. Strasbourg: Council of Europe Publishing, 2018. [Nashrlar sahifasi. durham-repository.worktribe.com](http://Nashrlar.sahifasi.durham-repository.worktribe.com)